

Daryeelka Shakhsiyeed ee LRI

Xeerarka Adeegga NFOCUS

Daryeelka Shakhsiyeed ee LRI 7995 (wakaalad bixiye)

Daryeel Shakhsi LRI 5011 (bixiye madaxbannaan – kaliya marka ay jirto duruuf gaar ah)

Qeexida Adeegga

Daryeelka Shakhsi ee LRI (Qof Sharci ahaan Mas'uul ah) waa adeeg ku jira cafiska HCBS ee Dadka Waayeeelka ah iyo Dadka Waawayn iyo Carruurta Naafada ah (AD) kaasoo bixiya caawinaad loo baahan yahay oo ku saabsan Hawlaha Nolol Maalmeedka (ADLs), hawlaha la xiriira caafimaadka ama Hawlaha Nolol Maalmeedka ee Muhiimka ah (IADLs) oo lagu bixiyo guriga ka qaybgalayaasha iyo goobaha kale ee bulshada. Daryeelka Shakhsi ee LRI wuxuu bixiyaa kaalmooyiin kala duwan si loogu suurtageliyo ka qaybgalayaasha adeega laga cafiyay inay qabtaan hawlaha qofku naftiisa u qaban lahaa haddii uusan naafanimo qabin. Adeeggan waxaa la oggolaan karaa oo kaliya marka ka qaybgaluhu uu buuxiyo shuruudaha Nebraska ee **Daryeelka Gaarka ah** isagoo isticmaalaya Qalabka Daryeelka Gaarka ah (DD-26). Kaliya qaybaha baahida u qalma ee lagu aqoonsaday Qalabka Daryeelka Gaarka ah ayaa lagu dari doonaa xisaabinta oggolaanshaha.

Daryeelka Gaarka ah waxaa lagu qeexaa kaalmada tooska ah oo ku saabsan ADLs iyo IADLs oo ka badan xaddiga hawlaha waalid ama xaas/say ah ay si caadi ah guriga dhexdiisa ugu qaban lahaayeen iyagoo u qabanaya qof aan naafanimo ama cudur joogto ah qabin oo da'diisu isku mid tahay.

Agabka Xanaanada Gaarka ah waxaa markii ugu horeysay dhameyay Iskuduwaha Adeega ee qoyska waxaana dib u eegis ku sameyay kooxda PCP sida ku haboon waxaana lagu qiimeyay tirada kaalmo jir ahaaned ee ka qeyb qaatayaasha u baahden si ay howsha u dhameystiraan.

Shuruudaha bixinta

- A. Baahida hawl kasta oo hoos timaada Daryeelka Shakhsi ahaaneed ee LRI waa in lagu go'aamiyaa natiijada qiimaynta daryeelka aan caadiga ahayn oo lagu daro qorshaha qofka ku saleysan (PCP).
- B. Baahiyaha buuxiya qeexida daryeelka aan caadiga ahayn oo kaliya ayaa lagu daraa waxa la oggolaan karo.
- C. Daryeel bixiyayaasha daryeelka shakhsi ahaaneed ee LRI ma dallici karaan inay bixiyaan adeegyo in ka badan hal ka qaybgalayaal markiiba.
- D. Daryeelka Shakhsi ee LRI ma dhaafi karo 40 saacadood toddobaadkii. Marka shakhsiga lagu qiimeeyo inuu u baahan yahay in ka badan 40 saacadood toddobaadkii, kaliya 40 saacadood ayaa la oggolaan doonaa.
- E. Ka qaybgalaha waxaa laga yaabaa in loo qiimeeyo caawinaad mid ama in ka badan oo ka mid ah meelaha lagu qeexay Lifaaqa I, iyadoo ay jiraan xaddidaad da'eed oo ku saabsan baahiyaha qaarkood.
- F. Daryeelka Shakhsi ahaaneed ee LRI ma noqon karo mid iskiis isu hago.

Qaybta baahida

- A. Qeexitaannada hawlaha ee Qalabka Daryeelka Gaarka ah waxaa laga soo xigtay Lifaaqa I ee dukumentigan.
- B. Sharaaxada howlaha Agabka Xanaanada Gaarka waxaa lagu sharaxay Tixraaca I ee dukumiintigan.
- C. Kaalmada la siinayo waa mid gacmaha loogula tagayo halkaas oo uu adeeg bixiyaha la qabanayo howsha qofka.

- D. Daryeelka Shakhsi ee LRI waxaa loo bixiyaa ka qaybgalaha si loo ilaaliyo madaxbannaanida iyo asturnaanta inta ugu badan ee suurtoogalka ah.
- E. Ugu yaraan bishii, Iskuduwaha adeegga iyo ka qaybqaatahu waxay la socdaan PCP-ga ka qaybqaataha, oo ay ku jiraan hubinta isticmaalka ama isticmaalka la'aanta adeegyada dadka laga cafiyay.
- F. Ka qeyb qaataha looma ogolaan karo in uu isticmaalo adeeganka waqtiyada ay is duul saarmayaan adeegyada ka tanaasulida Xanaanada Shaqsi, Wehlinta, Maalinta Dadka Waweyn, Nasiinada, Xanaanada Dheeriga ee Caruurta Cuuryanka, Xirfad Dhisida Goonida, ama Adeegyada Gaari Raaca aan Caafimaadka aheyn. Waxaa intaas dheer, adeegan ma dulsaarmi karo ama la howl gari karo caafimaadka guriga, xanaanada guriga, adeegyada kalkaalisada xirfada leh, ama iskuulada deeganka ee jadvalka caruurta ee degmada.

Shuruudaha Adeeg-Bixiyaha

Macluumaadka hoos ku xusan kuma jiraan dhammaan shuruudaha adeeg-bixiyaha. Waxaa loogu talagalay inay noqoto macluumaad guud oo ku saabsan adeeg bixiyeyaasha adeeggan gaarka ah ee AD.

- A. Dhammaan adeeg-bixiyayaasha adeegyada qofka laga cafiye waa inay:
  1. Noqoto adeeg-bixiye Medicaid;
  2. U hoggaansan dhammaan shatiyada khuseeya, Cinwaanada Xeerka Maamulka ee Nebraska, iyo Xeerarka Gobolka Nebraska.
  3. U hoggaansanaanta heerarka lagu qeexay qaybta Medicaid iyo Heshiiska adeeg bixiyaha daryeelka muddada dheer;
  4. Dhameystir tababarrada Waaxda Caafimaadka iyo Adeegyada Aadanaha marka la codsado; iyo
  5. Isticmaal taxaddarrada caalamiga ah.
- B. Daryeelka Shakhsi ahaaneed ee LRI ma noqon karo mid iskiis isu hago.
- C. Adeeg bixiyeyaasha Daryeelka Shakhsi ee LRI waa inay ahaadaan LRI-ga ka qaybgalaha.
- D. Adeeg bixiyeyaasha daryeelka Shakhsi ee LRI waa inay:
  1. Leeyihiin nidaam shaqeynaya oo xaqiijinta booqashada elektaroonigga ah (EVV) kaasoo u oggolaanaya in elektaroonig ahaan lagu galo laguna baxo ballamaha adeegga; iyo
  2. Leeyihiin xirfadaha kombiyuutarka iyo tignoolajiyada loo baahan yahay si ay ugu dhex socdaan nidaamka maareynta kiiska ee gobolku amrayo.

Qiimaha

- A. Qiimaha waxaa loo dejiyay si ku saleysan adeeg shakhsi iyadoo loo marayo nidamaka gorgortanka ee u dhaxeeya adeeg bixiyaha iyo Horumariyaha Kheyraadka (RD).
- B. Qiimaha waxaa dib loo eegaa sanad walba wakhtiga heshiiska sannadlaha ah ee adeeg bixiyaha la qorsheeyay inuu dhammaado.
- C. Heerarka waxaa lagu saleeyay qiimaha caadiga ah iyo kuwa caadiga ah ee aan ka badnayn inta bixiyaha uu ku dalaci doono shakhsiga gaarka ah ee bixinaya.
- D. Adeegyada waxaa lagu ogolaan karaa inta jeer ee saacadii ah.

LIFIQA I:	
QEEXITAANNADA	
Leexin/Meel dhigid	Socod siin
U rogida jirka ka qaybgalaha ama beddelidda booska jirkooda sariirta ama fadhiga si looga hortago nabarrada sariirta, loo hagaajiyo shaqada jirka, iyo inay yareeyaan raaxo-darrada.	Awoodda ka qaybgalaha ee ah inuu jirkiisa u isticmaalo inuu u guuro meel kale oo la rabo isagoo soconaya, gurguuranaya, siibanaya, ama isticmaalaya qalab caawinaad ah. Qalabka caawinaadda waxaa ku jiri kara kuraasta curyaamiinta, ulaha, ama wiishashka.
Caawinaada wareejinta	Nadaafada afka
Caawinaad jireed ayaa looga baahan yahay ugu yaraan hal qof si uu ka qaybgalaha ugu wareejiyo meelaha u dhexeeya. Tusaalooyinka waxaa ka mid ah u wareejinta ka qaybgalaha kursigiisa curyaamiinta, u wareejinta ka qaybgalaha isagoo isticmaalaya wiish, ama u wareejinta ka qaybgalaha qalabkiisa taagan.	Dhammaystirka dhammaan tallaabooyinka lagama maarmaanka ah si joogto ah loogu daryeelo ilkaha iyo cirridka ka qaybgalaha sida uu faray adeeg bixiyaha ilkahooda. Tallaabooyinka waxaa ka mid noqon kara in ilkaha lagu cadaydo daawada cadayga iyo caday dhaqameed ama in la isticmaalo habab kale oo lagu nadiifiyo ilkaha iyo ciridka, sida masaxa xylitol. Tan waxaa ka mid ah daryeelka baahiyaha ilkaha ee dheeraadka ah sida uu faray adeeg bixiyaha ilkaha ee ka qaybgalaha, sida ilkaha macmalka ah, birta ilkaha, ama xarigga ilkaha.
Qubayska	Musqusha
Dhammaystirka dhammaan tallaabooyinka lagama maarmaanka ah si loo nadiifiyo jirka ka qaybgalaha qubayska, tubbada qubayska, ama qubayska sariirta sida jirkiisu u baahan yahay si loo ilaaliyo caafimaadkooda iyo badbaadadooda. Tallaabooyinka waxaa ka mid noqon kara isticmaalka iyo biyo-raacinta alaabada nadaafadda shakhsiyeed, doorashada heerkul biyo oo ammaan ah, iyo ka hortagga daadashada biyaha.	Dhameystirka dhammaan tallaabooyinka loo baahan yahay si loo maareeyo hawlaha mindhicirka ama kaadiheysta marka loo baahdo, oo ay ku jiraan hab-socodka sariirta, nadiifinta ka dib tirtiridda, iyo beddelka qoraallada kooban. Tan kuma jiraan wareejinta lagu xusay Taageerada Wareejinta. Haddii ka qaybgalaha uu yahay qof aan isku ceshan karin saxarada iyo kaadida, markaas dhibco ku salaysan awoodda ay u leeyihiin inay maareeyaan baahidooda kaadi-la'aanta.
Labiska	Cunta diyaarinta aasaasiga ah
Dhameystirka dhammaan tallaabooyinka lagama maarmaanka u ah in la gashado lagana saaro alaabta iyo kabaha. Tan waxaa ka mid ah isticmaalka siibka, badhamada, suumanka, xadhkaha kabaha, Velcro, ama habab kale oo lagu adkeeyo dharka jirka ka qaybgalaha. Tan waxaa sidoo kale ka mid ah doorashada dharka, qalabka ilaalinta cimilada, iyo kabaha ku habboon deegaanka iyo baahiyaha jireed ee ka qaybgalaha.	Dhammaystirka isku-darka hawlaha lagu diyaarinayo cuntada, sida nadiifinta maaddooyinka, jarista cuntooyinka, furista cunto diyaarsan, samaynta sandwich, isticmaalka qalabka lagu kululeeyo ama dib loogu kululeeyo cunto, iyo/ama habraaca cunto karin. Cunto waxaa laga yaabaa inay ka koobnaato hal cunto oo la diyaariyey. Si loogu dhibceeyo Madaxbannaan, ka qaybgalaha waa inuu awoodaa inuu dhammaystiro dhammaan tallaabooyinka loo baahan yahay si loo diyaariyo cuntooyinka iyada oo aanay jirin walaac caafimaad iyo badbaado.

Daryeelka Timaha, Cidiyaha, ama Maqaarka	Dhar dhaqida
Isticmaalka maqasyada lagu jaro ciddiyaha gacmaha iyo lugaha, cadayashada ama shanlaynta timaha, isticmaalka alaabada daryeelka maqaarka marka loo baahdo si loo ilaaliyo, xiirashada, isticmaalka qurxinta , iyo maydhashada iyo qalajinta gacmaha iyo wejiga.	Dhaqista dharka waxaa ka mid ah nadiifinta dharka wasakhaysan mashiin ama gacan, kala-soocidda dharka, feeraynta, laabidda dharka, iyo meel-dhigidda dharka.
Helitaanka Gaadiidka	Maamulka Daawada
Dhammaystirka dhammaan tallaabooyinka lagama maarmaanka ah si loo isku dubbarido loona isticmaalo gaadiid aanu bixin daryeelaha aasaasiga ah ee ka qaybgalaha si loo gaaro meelaha bulshada, sida raacitaanka Uber ama Lyft, raacitaanka taksi, raacitaanka bas, raacitaanka bixiye lacag laga bixiyay ee bixiya adeega la cafiyay, ama raacitaanka xubin qoyska ah ama saaxiib. Tallaabooyinka lagu diyaarinayo gaadiidka waxaa ka mid noqon kara isticmaalka app ama wicitaan si loo qorsheeyo raacitaanka, sugitaanka goobta lagu soo qaadayo inta lagu jiro wakhtiga la doortay, la xiriirka darawalka ama ganacsiga marka loo baahdo, iyo bixinta khidmadda raacitaanka. Caawinaad jireed ayaa looga baahan yahay ugu yaraan hal qof si uu ka qaybgalaha ugu wareejiyo ama uga saaro gaariga.	Dhammaystirka dhammaan tallaabooyinka lagama maarmaanka ah si badbaado leh loogu maamulo daawooyinka dhakhtar qoray ama kuwa aan dhakhtar soo qorin sida uu faray dhakhtarka qoray ama bixiyaha caafimaadka ee ka qaybgalaha. Tallaabooyinka waxaa ka mid noqon kara buuxinta qoraalka daawooyinka, hubinta in daawada saxda ah ee tirada, nooca, iyo qiyaasta ah laga helay farmashiyaha; ka warbixinta wixii walaac ah ee la xiriira daawooyinka la helay ama falcelin xun oo daawooyinka ah; maamulidda qiyasta daawada saxda ah, nooca, iyo qiyaasta ah; ama helitaanka weelasha daawooyinka. Tan waxaa sidoo kale ka mid noqon kara maamulidda daawada siyaabo kala duwan, iyadoo ku xiran baahiyaha ka qaybgalaha, sida maamulidda daawada iyada oo loo marayo tuubada G/J (G/J-Tube), bamka, cirbad xididka ah , neefsashada , burburinta daawooyinka oo lagu daro cunto ama cabitaan, ama maamulidda daawada dareeraha ah.
Kaalmada quudinta	Daryeelka Neefsashada/Sambabada
Ka qaybgalaha wuxuu u baahan yahay kicinta afka, meelaynta daanka, dhumucinta cabitaannada, kormeer si looga hortago margasho ama hawo-qaadasho aan sax ahayn, ama quudinta tuubada. Quudinta tubbada waxaa ka mid ah maamulka dareeraha ama nafaqeynta iyadoo la adeegsanayo tuubada G/J.	Ka qaybgalaha wuxuu u baahan yahay nuugid, daryeelka hawo-qaadashada , daryeelka tuubada neefta , ama maamulidda ogsijiinta.
Wada-xiriirka	Tuubada kaadida ama daryeelka qaliinka caloosha korkeeda
Awoodda ka qaybgalaha ee ah inuu la wadaago rabitaankiisa, baahidiisa, iyo danihiisa inta lagu jiro ballamaha caafimaadka isagoo isticmaalaya habab kala duwan, sida isgaarsiinta afka ah, isgaarsiinta qoran, Luqadda Calaamadaha Mareykanka, hadalka calaamadeysan, qalabka ama apps-ka isgaarsiinta caawiya, ama Nidaamka Isgaarsiinta Isweydaarsiga Sawirada (PECS).	Ka qaybgalaha wuxuu u baahanyahay tuubada kaadida iyo daryeelka qaliinka caloosha korkeeda.